

రాబందు

ఎద్దు దట్టెం పీక్కుతింటున్న కాకులు, గద్దలు, పీతురుగద్దలు రాబందులను చూస్తుంటే మూర్తి కళ్లు కుట్టాయి.—వొళ్లు మండింది.

తను పెళ్లికొడుకయిన కోజు పుట్టిన దూడ, తన దాంపత్య జీవిత ఆనందంలాగా, లేగదూడగా, కోడెదూడగా పెరిగి, అరక కట్టబానికి అర్పిచ్చి; తన సంసారం బరువులాగా అరక దున్ని బండిలాగీ, తను బాధలతో వేగలేకపోయినట్టే ఆర్పవచ్చి, పిల్లలులేని, సంతానం కలగదని, తెలిసిన తర్వాత మొదటి భార్యను తను ఏలకుండా పుట్టింటికి తరిమేస్తే, ఆమెవచ్చి, భర్త లేని మెట్టినింట పడిగాపులు పడుతూవున్నట్టే. సావిట్లో పడి కదలకుండా మెదలకుండా వున్న ఎద్దు; పిల్లలకోసం రెండో పెళ్లి చేసుకొంటే, రెండో భార్య కోర్కెలకు గోడలు లేక పోయి, డబ్బు చాలకపోయి, లంచాలు చేతనయినంతగా తీసుకొని, జీవితం, భయంతో ఆనందంగా గడుపుతున్న కాలంలో, లంచాల విషయం గుర్తించిన ప్రభుత్వంతో సమాధానాలు కాగితాలమీద పంపుకొంటున్న కాలంలో ఎదురింటి యువకుడితో అందినంతవరకు జమచేసుకొని ఎక్కడికో వెళ్లి పోయిన రెండో భార్యను వెతుక్కొంటున్న కాలంలో ఊడిన ఉద్యోగం గోలవిని, అటు రెండో భార్య—ఆమె సొంతం చేసుకొన్న డబ్బు, ఇటు ఊడిన ఉద్యోగం వెతుక్కొంటూ,

సి. వి. బౌద్ధ స్మారక గ్రంథాంగులు

ఆకలికి తాళలేక, అన్న మో రామచంద్ర అనలేక, అయిన
 కాడికి అన్నీ అమృతం, సంతకం రతకాలం ఉన్న చోటే ఉండి,
 ఉండలేకపోయినప్పుడు ఉన్న పూరు... వచ్చి... మొదటి భార్య
 కళ్ళలో నీళ్లు చూడలేక ప్రవృత్తునప్పుడు... నిపోయిన ఎద్దును
 సావిట్రి చూడలేకపోయాడు మూర్తి.

జీతగాడు వచ్చి పుణ్యం కట్టుకొని, ఎద్దును బండిలో
 తోలుకుపోయి, సమాధుల్లో పడేసి తోలువొలిచి, జీలపతీసి
 దట్టం అక్కడే పడేసి వెళ్లిపోయిం తర్వాత, దిక్కుతోచక
 సమాధుల్లోకి వచ్చి, కాకులు, గడ్డలు, పీతురుగడ్డలు,
 రాబందులు దట్టం వీక్కుతింటూంటే, ఎద్దు అంతిమ శరీర
 భాగాలు హరించిపోతుంటే, అది చూస్తుంటే, మూర్తికి కళ్లు
 కుట్టాయి. వొళ్లు మండింది.

అవి ముక్కాముక్కి రెక్కారెక్కి పోటీపడి దట్టం వీక్కు
 తింటుంటే చూడలేకపోయాడు మూర్తి. చేత్తో అదిలింపాడు.
 అవి కదలేదు. సంతకం పెట్టను పోమ్మంటే వినకుండా మొరా
 యించి తండుకేసి తలుపులకు, కిటికీలకు, గోడకు వ్రేలాడు
 తున్న విద్యార్థులాగా, మీ పూరు కాలవరాదు అంటే వినని
 రైతులులాగా, జమాబందీ లెక్కలు చెప్పలేని కరణం,
 మునసబుల్లాగా, ఏమి చేయాలో తెలియనప్పుడు పూర్ణునును
 పిలిచే అలవాటుకొద్దీ అటూయిటూ చూశారు ఎక్స్ డిప్యూటీ
 తాసిల్ దార్ మూర్తి.

అవి దట్టంమీద పడి ముక్కులలో పొడుస్తున్నాయి.
 గోళ్లతో రక్కుతున్నాయి. పిక్కలెముకల సందుల్లో మాంసం,
 ముక్కలు చేసి, వీక్కుతింటున్నాయి. చూడలేకపోతున్నాడు
 మూర్తి.

అక్కణ్ణుంచో వచ్చి, వేపచెట్టుమీద దిగి, అక్కణ్ణుంచి సరాసరి దట్టం నడిబొడ్డున వ్రాలి, మెడదాకా నడిచి, ఎదురయిన వాటిని ఎటుబడితే అటేనెట్టి మెడమీద మాంసం పీక్కుతింటూవుంది ఒక రాబందు. యు.డి.సి. గా సెలెక్ట్ అయి, అనతికాలంలో డిప్యూటీ తాసిల్ దారు అయిన గ్రాడ్యుయేట్ మూర్తిలాగా.

అవి కదలకపోతే రాయి తీసుకొని విసిరివేశాడు. రెండో మూడో లేచినట్టే లేచి, మళ్ళీ వ్రాలి తమ వనిలో మునిగి పోయాాయి. ఒక రాబందు మాత్రం జాలిగా చూచింది. ఆ పిల్లవాడి, చూపులాగా వుంది. 'బీదవాణ్ణి బాబు! తిండి లేనివాణ్ణి బాబు! డబ్బులేనివాణ్ణి బాబు! ఇల్లులేనివాణ్ణి బాబు! సంతకం చెయ్యండి బాబు! మీ జీతగాడలాంటి వాణ్ణి బాబు! సంతకం చెయ్యండి బాబు! మీరు సంతకం చేయకపోతే హాస్టలు నీటురాదు బాబు! తిండికే అల్లాడి పోతాను బాబు! సంతకం చెయ్యండి బాబు! ఇవాళే లాస్ట్ డేట్ బాబు! లేకపోతే స్కాలర్ షిప్పు రాదు బాబు! ఈ ఒక్క సంవత్సరం నన్ను గట్టెక్కించండి బాబు! మీకు పుణ్యముంటుంది బాబు! సంతకం చెయ్యండిబాబు! చచ్చిపోతాను బాబు! కరణంగారు సంతకం చేశారు బాబు! మునసబుగారు సంతకం చేశారు బాబు! నేను బీదవాణ్ణి బాబు! అంతా అందులో రాసుకొన్నాను బాబు! దయతలచండి బాబోయ్! మీ కాళ్లు పట్టుకొంటాను బాబోయ్ బాబోయ్ బాబోయ్, ఆ పిల్లవాడి చూపులాగా వుంది రాబందు చూపు! ఆ రోజు నవ్వి నట్టు నవ్వలేదు మూర్తి.

సంతకంచేసే అయిదు, కాలు కదిపితే పది పల్లెకుపోతే పాతిక, పని అయితే వందా—అయిదూ పది పాతికా వందా— అయిదూ పది పాతికా వందా!—కళ్ళబడందే కలం కళ్ళలో ఆనందం వెల్లివిరియదు. తలవంచదు. ముక్కు మోపదు.

ముక్కు మోపుతున్నాయి రాబందులు. మాంసం పీకుతున్నాయి, కడుపునిండా తినాలని తాపత్రయం. వంచిన తల ఎత్తటంలేదు.

మూర్తి వొంటిమీద తేళ్ళూ జెర్నూలా ప్రాకుతున్నట్లు భరింపలేక పోతున్నాడు. వొంగి నాలుగు రాళ్లు తీసుకొని వరుసగా విసిరాడు. అవి కొన్ని చెట్టుమీదకు, కొన్ని ప్రక్కలకు, కొన్ని ఎడంగా వెళ్ళాయి. దట్టం ఖాళీగావుంది. మాంసం చాలావరకు పీక్కుతిన్నాయి. రక్తం మరకలూ, పేగులూ పేడా దట్టం అసహ్యంగా వుంది. రెండడుగులు ముందుకువేసి ఇక ముందుకు పోలేక, దుర్గంధం భరించలేక, ముక్కు మూసుకోకుండా, దట్టంవైపు చూశాడు.

ఏమనుకున్నామో, ఏమో చెట్టుమీదనుంచి గబగబా దట్టంమీద వ్రాలాయి కొన్ని. కొన్ని మూర్తి ముఖంలోకి చూస్తూ ప్రక్కలనుంచి నడిచి వస్తున్నాయి. రెక్కలతో ఎగురవలసినవి నడిచివస్తుంటే వింతగావుంది. చేసినతప్పు జెప్పుకొని, లంచం ఇచ్చి మన్నించమని ప్రార్థించే రైతులు—ప్రహరీగోడ గేటుతలుపు కిర్నుమనకుండా తీసి, వరండాలో నిశ్శబ్దంగా చెప్పలు విడిచి, మెడా, చేతులూ, కాళ్ళూ, శరీరం లోపలికి కుంచించుకొని, ముడిచిన గొడుగులు మాదిరిగా ఆఫీసు గదిలోకివచ్చే రైతులు మాదిరిగా నడిచి వస్తున్నాయి.

అప్పుడానందమయిన నవ్వు, ప్రేగుల్లో పుట్టినవ్వు, దొరికాదురా
 మేత అనుకొనే నవ్వు ఇప్పుడు కలగలేదు. వింతగా చూశాడు
 మూరి అని ఏమనుకున్నా యో, చూస్తూవుండగానే మళ్ళీ అన్నీ
 దట్టెంమీద వ్రాలాయి.

అవి తనమాటను లెక్కచేయలేదని ఎక్కళ్ళేని కోపం
 అక్కడికక్కడే వచ్చింది. అవి విరామంలేకుండా చిల్లపెంకంత
 మాంసం మిగులకుండా దట్టెం పూర్తిగా వీక్కుతినాలని కృత
 నిశ్చయంతో వచ్చినట్టు వంచినతల ఎత్తకుండా ఉన్నాయి.
 తనంపే గుమాస్తాలు ఎదురురారు. కరణాలు కాళ్ళూ చేతులు
 కట్టుకొని నిలబడతారు. మునసబులు ముకుమీద ప్రాణం
 పెట్టుకొంటారు. మరివేరే మనుష్యుల కథ చెప్పనక్కరలేదు.
 ఇవి మనుష్యులులాగా లేవు. పక్షులు బాగావున్నాయి.
 పక్షులు పక్షులంపేను.

ఎర్రటి ఎండ. మండిపోతూవుంది. మూర్తి శరీరంలాగా,
 సుడిగాలివచ్చి వొగుడాకులుమీద చిమ్మి వెళ్ళిపోయింది.
 చిరాకు పుట్టింది. రాయి పెద్దది. కళ్ళయెదుట యూ.యన్.వో.
 శాంతిలాగా కనబడింది. బలంగా ఎత్తి ఓపికకొద్దీ విసిరి దట్టెం
 మీద పడేశాడు.

దట్టెం పక్కటెముకలు పెళపెళవిరిగాయి. రాయి దొర్లి
 పోలేదు. అక్కడేవుంది. ఒక్కటేలేదు. దాని క్రిందనుంచి,
 రెక్కమీద రాయిపడి, ప్రక్కన గొంతెత్తి, ఒకరెక్క
 అల్లాడిస్తూ కావుకావుమని అరుస్తూవుంది కాకి!

మూర్తికి ఎంతో ఆనందం కలిగింది. పెద్దగా నవ్వుదా
 మన్నంత కోరకపుట్టింది. ఆ మధ్య అంత ఆనందం. దాని

అమ్మ కడుపుమాడ—అతనికి కలగ లేదు. వంకర్లు తిరిగిపోయాడు తృప్తితో. సంతకం పెట్టకపోతే విలవిల్లాడే బీదవిద్యార్థిలాగా, శిస్తువసూలుకావటంలేదు. మరొకసారి వస్తే వ్యవహారాలు పరిష్కారం అవుతాయని ఆర్థించి కాదనిపించుకొన్న కరణం లాగా! నీమీద రిపోర్టు వ్రాసి పారేస్తాను, నీలుకు పావలా పుచ్చుకొంటున్నావని తెలిసిందని బెదిరిస్తే వణికిపోయే ప్యూను లాగా; వంశ పారంపర్యం లేదు. నా బాందలేదు నువ్వు పనికిరావని అతను పనికివస్తాడని ఫలానావాడికా ఉద్యోగం ఇవ్వవలసిందని టెస్ట్లు పాసయ్యాడని పైకిరాస్తానని బెదిరిస్తే అధికారం పోతుండేమోనని భయంతో కాలా వేలా పడే మునసబులులాగా గిలగిలా గిజిగిజా మజామజాగా తన్ను కొంటూవుంది కాకి! కాకి చిరకాలమున్న ఏ కార్యమగును?

కాకులన్నీ పోగయ్యాయి. ఒకటే రోధ! ఒకటే గోల! కావు! కావు! గోల గోల! రద్ది రద్ది!! చూస్తూనే వున్నాడు నాలుగు రాబందులు! చూస్తూనే వున్నాడు! దున్నలులాగా ఎద్దుల్లాగా వున్నాయి. చూస్తూనే వున్నాడు! రెండు కాళ్ల గోళ్లు ఎనిమిదో పదో నాలుగు రాబందులు గట్టిగా ఆనించి— చూస్తూనే వున్నాడు—రాయి దొరకలేదు. ప్రక్కకు లాగు తుంటే కాకీవచ్చి, రెక్క లాకొని బాగుందనుకొని— చూస్తూనే వున్నాడు. ఎగరబోయి, కొంతెత్తు ఎగిరి ఒక్క రెక్కే ఉపయోగ పడుతుంటే, తెలియకుండా—చూస్తూనే వున్నాడు, ఎగరలేక నేలమీద పడి కొంతదూరం నడిచి, కూర్చుండిపోయింది కాకి! కాకి సతికిలబడింది. చుట్టూ కాకులు మూగాయి కావు! కావు! కాకిగోల! రిమిషన్ అంతా పంచి పెట్టాను దొరగారూ! కావాలంటే మునసబుగారిని అడగండి

దొరగారూ! అది చావు బ్రతుకుల్లోవుంది దొరగారూ! పిల్ల
 వాడు హాస్పిటల్లో ఉన్నాడు దొరగారూ! మీకిచ్చేది మీ
 కిచ్చేనుగా దొరగారు—నోర్సుయ్—నన్న న్యాయం చేయకండి
 దొరగారూ! రసీదులు పుచ్చుకోలేదు. దొరగారు తప్పయి
 పోయింది దొరగారు! ఆ రెండేకరాలే నా భుక్తి దొరగారు.
 ఈ కరణీకం ఏముంది దొరగారు! ఈ రోజుల్లో అదెంతమాత్రం
 దొరగారు, ఆ పొలం జప్తు చేయించకండి దొరగారు! ఈ ఉసురు
 మీకు తగులుతుంది దొరగారు—నోర్సుయ్—మీరు కుక్క
 చావు చస్తారు దొరగారు—నోర్సుయ్ నన్ను కాపాడండి దొర
 గారు. వాళ్లు బయలుదేరారు దొరగారు. పొలం- జప్తు
 చేస్తారు దొరగారు మీరింత తినండి దొరగారు—నోర్సుయ్. ఈ
 గోల ముందేమయింది—ఇప్పుడింక చేసేదేముంది. నన్ను
 బ్రతికించండి దొరగారూ!—పో అవతలకి.

ఆ కరణం కాకిగోలలాగా వుందీ కాకిగోల! గద్దలు,
 రాబందులు, వీతురుగద్దలు, కాకులు అన్నీ దట్టం విడిచి
 పెట్టాయి. ప్రక్కకు పోయాయి. లేచిపోలేదు మూర్తిని
 చూస్తూ కూర్చున్నాయి. శవం చుట్టు చేరి ఆడవాళ్లు
 ఏడుస్తుంటే పంచెలు నెత్తిమీద వేసుకొని, దిగాలుపడి మెల్చా
 మీద కూర్చున్న మగవాళ్లులాగా ఉన్నాయి రాబంబులు.

తోలకుండా వెళ్లిపోయాయి. దెబ్బతో వెళ్లిపోయాయి.
 ఎముకలు విరిగి అంతదాకా పీకినా వెలుపలికి రాని మాంసం
 బైటికి వచ్చింది. అయిన అవి తినటంలేదు. దగ్గరనే రావటం లేదు.

చనిపోయినప్పుడు నిర్జీవంగా వుంది ఎద్దు, తోలు వొలిచి
 నప్పుడూ నిర్జీవరగా వుంది, అవి అన్నీ దానిమీదపడి తింటు

న్నప్పుడు సజీవంగా వుంది దట్టం, ఇప్పుడు మళ్ళీ నిర్జీవంగా అయి పోయింది.

ఒక్క పక్షి వెళ్ళిపోలేదు. అన్నీ అక్కడే ఒంటరిగా జంటలు గుంపులుగా ముఠా రాజకీయాలు ప్రదర్శిస్తున్నాయు పూల్స్! తనంటే ఏమనుకుంటున్నాయో!

ఒక రాబందు తనవైపు కోపంగా చూస్తూవుంది, ఈ చూపు ఎక్కడో చూచిన గుర్తు! తను మర్చిపోకుండా ఆ మునసబులును.

మూర్తి! చిన్నవాడివి. పైకిపోవలసినవాడివి. పెద్దవాణి చెప్పుతున్నా విను—గెటాట్—నా కింత రానివ్వు నువ్వింత తీసుకో—గెటాట్—నీకియ్యవలసింది ఎప్పుడూ మోసం చేయ లేదు. నా మీద ఆ కాగితాలు కమామిసు ఎందుకు, వద్దు చెడిపోతావు—గెటాట్—నువ్వు నా మాట వినకపోతే నష్టపో తావు. ఇంత ఆశ పనికిరాదు. దేనికయినా హద్దుండాలి గెటాట్—నొంగతనం చెయ్ తప్పులేదు. లంజతనం చెయ్ తప్పులేదు. హద్దుండాలి! హద్దు! — గెటాట్ — లంచం తీసుకో! మరీ యింత అన్యాయం పనికిరాదు. నువ్వు నా మాట విను. లేకపోతే చెడిపోతావు నా మీద ఏమిటా పాడు రాతలు. నా మాట విను—గెటాట్—నువ్వొకటి గుర్తించుకోవాలి. నన్ను వ్యతిరేకించిన నాడు ఎవడూ బ్రతకలేదు. నువ్వు బ్రతుకుతావు పరవాలేదు అయితే అవిటిబ్రతుకు. గుర్తుంచుకో ఉద్యోగం లేందే నీకు కష్టం— రెండో పెళ్లాంతో గెటాట్—బ్రతకటం కష్టం—గెటాట్— నన్నిట్లా అనేవాడు రోజులు లేనివాడు. నూకలు లేనివాడు—

గెటౌట్—కలక్టరు మా పూరివాడేనన్న సంగతి గెటౌట్—
 ఎమ్మెల్యే మా తమ్ముడేనన్న విషయం—గెటౌట్—మర్చిపోవద్దు—
 గెటౌట్—గెటౌటుతా, నువ్వెట్లా గేట్-టవకుండా వుంటావో
 చూస్తా—గెటౌట్—గెటౌట్—గెటౌట్.

తను ఆ మునసబునా మర్చిపోయేది? ఇంత చేసిన మనిషిని
 ఎట్లా మర్చిపోతాడు. రాబందు ఇంకా చూస్తూవుంది. 'ఏంరా
 అట్లా చూస్తావు, గెటౌట్', రాయి తీసుకొని విసిరాడు. అది
 తప్పించుకొంది 'ఇంకా చూస్తావ్', మళ్ళీ విసిరాడు ఎగిరింది.
 మళ్ళీ ఎగిరింది.

కాకులు అరుస్తూవున్నాయి. రాబందులు కోపంగా
 చూస్తూవున్నాయి. గద్దలు వీతురుగద్దలూ గుమిగూడాయి.
 అవి ఎగరకుండా ప్రక్క పొలం కందిమోళ్లలో నడుస్తుంటే
 కులుకుతున్నట్టు వుంది.

వాటి నడత చూస్తుంటే లేచిపోయిన పెళ్లాం, ఊడిపోయిన
 గొల్లెం గుర్తుకు వచ్చింది. కసి! కోపం! డబ్బు తీసుకుపోయింది.
 అవమానం తెచ్చిపెట్టింది. తనను వదిలేసింది! వాణ్ణి తగులుకు
 పోయింది. పోతే పోయింది. పోనేపోయింది ఉద్యోగం!
 రాదీ ఉద్యోగం. రాదా పెళ్లాం! వద్దాపెళ్లాం! వద్దీపెళ్లాం!
 కులుకుతూ వుందిది. కులుకుతున్నాయివి.

చంపాలి వీటిని. చంపేయాలి వీటిని పొలం గట్టుమీద
 రాళ్లు! రాయి వెంట రాయి! అయితే కాకి, కాకిపోతే గద్ద!
 లేదంటే రాబందు! ఒక్కటి చావదు. అన్నీ తప్పించుకొం
 టున్నాయి.

చంపాలి వీటిని. చంపేయాలి వీటిని. చంపి పారేయాలి
 వీటిని కోపంగా చూస్తున్నాయి. అరుస్తున్నాయి. గోల పెడు
 తున్నాయి. అల్లరి చేస్తున్నాయి, అయినా పోవు! పోనే పోవు!

లంచ మివ్వని బీదపిల్లలాగా బీదపడ్డు! లంచ మివ్వని,
 లంచ మిచ్చే మంచి చెడ్డ కరణాల్లాగా, బెదిరించే, మండలించే,
 లొంగిపోయే ఎదురుతిరిగే దొంగ, మంచి మునసబుల్లాగా,
 అరిచే రైతులు, ఎగిరే పూను ఏడ్చే జనం, తిక్కలోకం
 తిక్కలోకం, తిక్కవి ఒకటా రెండా! అయిదు పది పాతిక
 వందా! ఎన్నని యివి! ఎన్నని ఈ పక్షులు! ఎన్నని ఈ
 రాళ్లు అయిదు పది పాతిక, వంద! చేయినొప్పి! వెళ్లవు. ఎదురు
 తిరిగి చూస్తాయి ఏమిటివి? ఏం వొళ్లుపోగరు?

విసిరాడు రాయి! తగిలింది దెబ్బ! విసిరాడు రాయి!
 తప్పించుకొంది దెబ్బ! విసురు! విసురు! తగిలింది తప్పించుకొంది
 గుంపు! కాకుల గుంపు! డబ్బులేని సంతకాలు కావలసినవారి
 గుంపు! గద్దలగుంపు, రైతులు, వెర్రి మొఖాలు, డబ్బులేని
 ముఖాలు! దిక్కలేని ముఖాలు, పీతురుగద్దలు గుంపు. కరణాలు
 తప్పుడు లెక్కలు! దొంగతిండి! దొంగ ఎత్తులు! రాబందులు
 గుంపు! మునసబులు లొంగిపోయేవాళ్లు! నెత్తినెక్కేవాళ్లు,
 గుంపులు అన్నీ లేచాయి. ఏకమయ్యాయి! అల్లరి! గోల కాకి
 గోల, రోతగోల! వెళ్లిపోవటంలేదు. ఎటో పోవటంలేదు
 ఇతే వస్తున్నాయి. తనవైపే వస్తున్నాయి. వచ్చాయి. అన్నీ
 వందలువందలు! మీదపడ్డాయి. కరుస్తున్నాయి. పీకు
 తున్నాయి. రక్కుతున్నాయి. చేతులతో బలంకొద్ది
 కొట్టాడు. చంపిపారేయబోతున్నాడు. చెడా మడా కొట్టాడు.

కాళ్ళపట్టుకొని నేలకేసి కొట్టాడు. మెడపట్టుకొని చెట్టుకేసి కొట్టాడు. రెక్కలు పట్టుకొని రాళ్ళకేసి కొట్టాడు.

ముఖం గీరినట్లు అయింది. తలమీద, బరువు పడ్డట్లు అయింది. తలమీద, మెడమీద, చేతులుమీద, కాళ్ళమీద, వల్లంతా బరువు పొడుస్తున్నాయి. గీరు తున్నాయి. బరువు భరింపలేకపోయాడు. తల తిరిగిపోతూ వుంది. కాళ్ళలో ఏదో పొడుచుకొన్నట్లు అయింది. పారిపో బోయాడు. తోవ తెలియటంలేదు. కళ్ళు చేత్తో తడుము కొన్నాడు. తడి అయింది. నడవబోయాడు. పడిపోయాడు. ఎద్దు దట్టెంమీద కాకులు, గద్దలు, పీతురుగద్దలు రాబందులు ఎక్కివున్న దృశ్యం కనబడ్డట్లు అయింది. మెడమీద తెగినట్లు బాధ. నోటిమాట రావటంలేదు. అరవబోయాడు. వీలుకావటంలేదు.

కొంచెంసేపటి తరువాత, కాకులు, అరవటంలేదు. గద్దలు గోలచేయటంలేదు. పీతురుగద్దలు కదలటంలేదు. రాబందులు మెదలకుండా కూర్చున్నాయి, కందిమోళ్ల పొలంలో.

అల్లంతదూరంలో వేపచెట్టు క్రింద పిసరంత మాంసంలేని తెల్లని ఎముకల ఎద్దుదట్టెం, పొలంగట్టున రాళ్లగుట్ట దగ్గర మనిషి దట్టెం.

అల్లంత